Constructen onderliggend aan professionele identiteitsontwikkeling bij studenten geneeskunde en huisartsen in opleiding

Haio: Vanquaille Camille , U.G.
Promotor: Herbelet Sandrine , U.G.
Praktijkopleider: BAEYENS Hilde , STEENACKERS Kelly , VANDERHAEGEN Hilde

Context: Er is toenemende aandacht voor de impact van professionele identiteitsontwikkeling (PIF) op het welzijn van studenten geneeskunde en artsen(-in-opleiding). De ontwikkeling van de professionele identiteit is echter een complex proces. Onderzoek naar de verschillende constructen is bestaande maar het belang van elk construct en de aanbevelingen voor de vormgeving van de opleiding zijn nog onduidelijk.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze masterproef is tweeledig: 1) het overzichtelijk weergeven van de constructen onderliggend aan PIF vertrekkende van de wetenschappelijke literatuur, 2) aan de hand van kwalitatief onderzoek nagaan of studenten deze constructen kunnen benoemen en op welke momenten in de opleiding deze worden aangereikt. De onderzoekvragen zijn: ‘Wat is PIF?’, ‘Wat zijn de constructen van PIF?’, ‘Op welke manier worden deze constructen aangereikt tijdens de opleiding geneeskunde en specialisatie tot huisarts?’

Methode: Door middel van een oriënterend literatuuronderzoek worden de constructen van de professionele identiteitsontwikkeling bij masterstudenten geneeskunde en (huis)artsen-in-opleiding in beeld gebracht. Vervolgens worden deze inzichten aan de hand van semigestructureerde diepte-interviews getoetst aan de ervaringen van 6 HAIO’s aan de UGent.

Resultaten: We kunnen in totaal 7 constructen van PIF definiëren. Zes daarvan (formeel curriculum, informeel curriculum, klinische ervaringen, leer- en werkomgeving, rolmodellen, reflectie) enten zich via een dynamisch proces (het socialisatieproces) op de persoonlijke identiteit (het 7de construct) van een student, om op deze manier een professionele identiteit en een nieuwe persoonlijke identiteit te vormen. Het is belangrijk dat dit proces succesvol gebeurt en dat studenten het zelf kunnen begrijpen. We merken echter dat HAIO’s weinig bekend zijn met de term professionele identiteit of professionele identiteitsontwikkeling, aangezien deze termen weinig expliciet aan bod komen in de opleiding. Ook de constructen onderliggend aan PIF kunnen ze moeilijk spontaan benoemen. Wanneer deze constructen gedefinieerd worden, kunnen HAIO’s deze wel herkennen in de opleiding. Hun ervaringen komen grotendeels overeen met wat er in de literatuur wordt beschreven, maar er zijn enkele aspecten die duidelijk verschillen en deze vormen dan ook aanbevelingen voor het hervormen van de opleiding.

Conclusie: Om een succesvol proces van PIF te bevorderen is er meer aandacht nodig voor de persoonlijke identiteit van de studenten en ondersteuning bij het leren bewaken van hun eigen grenzen. Verder is het aangewezen om de hoeveelheid verplichte geschreven (reflectie)opdrachten te beperken en stages reeds vroeger in de opleiding te integreren. Tot slot is er meer aandacht en ondersteuning nodig voor het creëren van een goede leer- en werkomgeving tijdens de stages. Gezien de beperkingen van deze studie is verder onderzoek bij grotere en diversere studiegroepen op verschillende momenten tijdens de opleiding aangewezen.